

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

у 1945-2016 рр.

ІІ клас, Всесвітня історія, тема ІЗ, Хорькова Л.В.,
КЗШ №114

Велика Британія

- Столиця (та найбільше місто) Лондон
- Офіційні мови англійська
- Державний устрій Конституційна монархія
 - Монарх Королева Єлизавета II
 - Прем'єр-міністр Тереза Мей
- Площа - Загалом 244 101 км² (77)
 - Води (%) 1,3 %
- Населення - перепис 2011 р 63 181 775 - Густота 246 чол./км² (48)
- ВВП (ПКС) 2008 р., оцінка - Повний \$2 230 млрд.[1] млн. (7) - На душу населення \$35 286[1] (18)
- Валюта Фунт стерлінгів (GBP)

Сполучене Королівство

- — унітарна держава, конституційна монархія з парламентською системою управління. Королівство об'єднує чотири історичні провінції Англію, Північну Ірландію, Шотландію та Уельс. Три з цих країн мають національні уряди з різним ступенем повноважень, розташовані у Белфасті, Единбурзі та Кардіффі, відповідно. Зі Сполученим Королівством асоційовані Коронні володіння, хоча вони й не є його частиною конституційно. Сполучене Королівство має 14 Заморських територій.

- Єлизавета II,
Королева
Великої
Британії та
Співдружності
Націй

Єлизавета II (Елізабет Александра Мері Віндзор

- нар. 21 квітня 1926, Лондон, — королева і голова держави Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії та 15-ти країн Співдружності націй — Канади, Австралії, Нової Зеландії, Ямайки, Барбадосу, Багамських Островів, Гренади, Папуа Нової Гвінеї, Соломонових Островів, Тувалу, Сент-Люсії, Сент-Вінсенту і Гренадин, Антигуа і Барбуди, Белізу, Сент-Кіттсу і Невісу. У всіх цих країнах, окрім Сполученого Королівства, її представляють генерал-губернатори, що призначаються нею.
- Окрім цього, Єлизавета II править також Британськими заморськими територіями, але не як їхня королева, а як королева Сполученого Королівства.
- Голова Співдружності націй, Верховний головнокомандувач Збройних Сил, Лорд Острова Мен, Верховний управитель Церкви Англії, Захисниця віри, Герцог Нормандії.
- Формально Єлизавета II — наймогутніший монарх світу.

- Правління 1952 — дотепер
- Коронація 2 червня 1953
- Попередник Георг VI

- Дата народження 21 квітня 1926 (90 років)
- Чоловік Філіп, герцог Единбурзький
- Діти Чарльз, Анна, Ендрю, Едуард
- Династія Віндзори

Внутрішня політика. Перемога лейбористів

- Уряд К.Еттли(1945-1951рр.) - курс «демократичного соціалізму».
- Досягнення соціальної справедливості ; дотримання прав людини, захист інтересів трудящих і норм демократії;
- Проведена націоналізація Англійського банку, вугільної та газової промисловості, частини сталеливарних заводів, електростанцій, транспорту, цивільної авіації, телеграфного і радіозв'язку.
- Нова система соціального страхування: одержання пенсій за віком, допомоги по вагітності, хворобі, безробіттю, з нещасних випадків на виробництві.
- Безкоштовне медичне обслуговування; увага приділялася розвитку освіти.
- Був «заморожений» розмір заробітної плати, неоднаково оплачувалася чоловіча і жіноча праця, збільшувалися податки.

У.Черчілль

- У 1951 р. 77-літній лідер консерваторів У. Черчілль привів партію до перемоги й утретє і востаннє став прем'єр-міністром Великої Британії. Консерватори почали повертати націоналізовані сталеливарні заводи і транспорт колишнім власникам, скоротили витрати на охорону здоров'я, освіту, житлове будівництво, соціальне страхування.
- Після У.Черчілля уряд консерваторів у 1955-1956 рр. очолював Е.Іден.

Зовнішня політика

- Велика Британія стала союзницею США в розв'язанні «холодної війни», була одним з ініціаторів створення блоку НАТО в 1949р., підтримала американців у Корейській війні.
- З приходом до влади У.Черчилля особлива увага - партнерству із США. У 1952р. Британія випробувала свою першу атомну бомбу.
- Після У.Черчилля уряд консерваторів у 1955-1956 рр. очолював Е.Іден.
- Підсумки участі Британії разом і з Францією й Ізраїлем у війні (1956р.), проти Єгипту: велася за контроль над Суецьким каналом, розцінена як зовнішньо політична невдача. Е.Іден пішов у відставку.

Уряд Г. Макміллана(1957 р)- консерватор.

- Головна увага - економічне зростання, здійснення соціальних програм. Британія на кінець 1950-х рр. значно відставала за темпами приросту промислової продукції від Франції, ФРН, Італії і Японії.
- У 1958р. укладена угода і з США про розміщення на території Великої Британії американських військових баз.
- Чимало суперечок викликало опитування про вступ Великої Британії в «Спільний ринок», на чому наполягали США, сподіваючись, що Британія стане провідником їхньої політики в Європі.
- Проти вступу Великої Британії в «Спільний ринок» виступали лейбористи; британським планам відносно ЄЕС протидіяла Франція.

Уряд лейбористів (1964р. -1970 рр.)

- Г. Уїльсон: знову націоналізував сталеливарну промисловість, удруге виплативши власникам компенсацію. У нових умовах лейбористи не стали перешкоджати розвитку приватного підприємництва, а навпаки, сприяли йому.
- зростання експорту, поліпшення торгового балансу.
- спалахнув релігійно-політичний конфлікт у Північній Ірландії. Введення англійських військ в Ольстер лише ускладнило ситуацію. Велика Британія подала заяву про вступ у «Спільний ринок», однак через протидію Франції їй було відмовлено.

Наростання кризових явищ у 1970-ті рр.

- Почалися енергетична, сировинна і валютна кризи .
- Страйки суднобудівників, семитижневий страйк шахтарів, докерів і залізничників .
- Уряд консерваторів на чолі з Е.Хітом (1970-1974 рр.) оголосив надзвичайний стан у країні: ввів триденний робочий тиждень (при зниженні зарплати), сподіваючись викликати невдоволення всіх робітників діями гірників , які продовжували страйкувати.
- У 1973р. Велика Британія була нарешті прийнята в ЄЕС і стала здійснювати концепцію «трьох курсів»: зберегла пріоритетні відносини із США та країнами Співдружності і зуміла уникнути ізоляції від континентальної Європи.
- У 1974р. до влади повернулися лейбористи. Уряди Г. Уільсона (1974 - 1976 рр.) і Дж. Каллагана (1976-1979 рр.) не змогли вивести країну зі складного становища

ЛІКВІДАЦІЯ БРИТАНСЬКОЇ КОЛОНІАЛЬНОЇ ІМПЕРІЇ

- Перед загрозою громадянської війни між індуїстами і мусульманами уряд Великої Британії в 1947 р. надав статус домініону Індії та Пакистану. Кордон між ними був проведений за релігійною ознакою, що стало причиною воєн у майбутньому.
- У 1948р. статус домініону одержав Цейлон (нині Шрі-Ланка), а також Бірма, що проголосила себе суверенною державою.
- У 1957р. Гана стала першою державою британської «Чорної Африки», яка здобула незалежність.
- Цього ж року здобула незалежність Нігерія. Невдовзі незалежними державами стали Уганда (1962р.), Кенія (1963р.), Танзанія, Замбія, Малаві (1964р.), Ботсвана (1966р.), Лесото (1966р.), Свазіленд (1968р.) та інші .
- В Азії незалежність здобули Малайзія (1963р.), пізніше Бруней (1983р.); у 1997р. Гонконг (Сянган) був переданий КНР. На Близькому Сході Британія змушена була відмовитися від управління Палестиною. Суверенітет одержала Йорданія. У 1960р. незалежним став Кіпр.

Криза 1970-х рр.

- У 1979р., коли при владі перебували лейбористи, Британію почали називати «хворою людиною Європи»;
- Перемога консерваторів. На парламентських виборах 1979р. перемогли консерватори. Главою британського уряду вперше стала жінка - М.Тетчер.
- «епоха неоконсерватизму», до 1997р.

Основні положення неоконсервативної програми Тетчер і засновану на ній внутрішню політику її уряду згодом назвали «тетчеризмом» - британським різновидом неоконсерватизму.

Домашнє завдання

- Параграф 13